

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXI, broj 4

27. siječnja 2011.

cijena 100 Ft

Sjedište HDS-a 24. siječnja posjetio je ministar pravosuđa Republike Hrvatske Dražen Bošnjaković sa svojim domaćinom ministrom uprave i pravosuđa Republike Mađarske Tiborom Navracsicsem

Komentar

Začarani krug

Odlukom Biskupske konferencije, 2011. godina proglašena je godinom obitelji. „Obitelj je središte i raskrižje crkvenog i društvenog života. Izvor sreće za čovjeka” – kazao je papa Ivan Pavao II, koji je autor apostolske pobudnice Familiaris Consortio (O obiteljskom partnerstvu); napisao ju je 1981. g., a u njoj ističe kako je obitelj temeljna društvena ustanova. Otada je prošlo tri desetljeća pa nije baš vidljiva promjena u položaju obitelji, o povećavanju rodnošći, nataliteta, što se temelji na podizanju obitelji. Broj stanovnika u Mađarskoj od ove godine pao je ispod deset milijuna, a ta je tendencija prisutna gotovo u cijeloj Europi. Među svojim zadaćama i naša Vlada želi posvetiti veću pozornost obiteljima. Može li se još nešto učiniti kada je u tijeku raspad tradicionalne obitelji, vidljivo je to iz statistika, sve je veći broj rastava brakova, izvanbračnih zajednica, jednočlanih kućanstava, samohranih obitelji. Čovjek se rađa u obitelji, ondje odrasta i živi, a zdrava je obitelj temelj i zdravoga društva. Autoritet, postojanost i uzajamnost u krilu obitelji utemeljuju slobodu, sigurnost u krugu društvene zajednice. Obitelj je zajednica u kojoj se, od djetinjstva, mogu usvajati moralne vrijednosti, obiteljski je život uvođenje u društveni život. Život naroda, država te svih oblika ljudskog udruživanja prolazi kroz obitelj. U njoj se trajno prijanja uz ideale čovjekoljublja, sebedarja, plemenitosti, ljudskosti, koji ne ostaju samo u krugu obitelji, nego se prenose i izvan obiteljske zajednice. Obitelj, htjeli mi to ili ne, osnova je na kojoj se sve odražava. Prema tome i raspadanje tradicionalne obitelji dovelo je do krize. Zbog čega je u krizi tradicionalni model obitelji? Razvoj društva doveo je do promjena općih vrijednosti. Suvremeno društvo naglašava osobnost nasuprot kolektivnosti, usmjerenost cilju i postignuću umjesto oslanjanja na status i podrijetlo, usmjerenost funkcionalnoj specifičnosti zadatka, općenitoj jednakosti svih prema važećim općim načelima i pravima. Raspada se načelo patrijarhalne obitelji u kojoj se dobiva sigurnost i toplina zajednice. Nestaje čvrsto iskustvo zajedničkog života obitelji i raspada. Povećavanjem životnog standarda, od djece se očekivalo da napuste roditeljski dom. Radi održavanja željnoga životnog standarda morale su se zaposliti i žene, u današnje vrijeme većina žena nema izbora hoće li ostati s djecom doma ili će ih upisati u jaslice, dječji vrtić, jer ostajanje kod kuće mnogo stoji. Djeca koja odrastaju bez svoje majke, pokazuju da imaju veće izgleda da postanu nesigurna i duševno nestabilna. Kako će se odrasli odlučiti za utemeljenje obitelji ako im je nesigurno i radno mjesto ili ga uopće nemaju, ako ne znaju hoće li moći u normalnim uvjetima odgajati svoju djecu? Jamči li tada država pomoć? Postoji li sustavna briga za obitelj, postoje li ustanove i modeli koji bi pomogli u održavanju obitelji u današnjem modernom vremenu? Sve mi se čini da je to začarani krug u kojem država očekuje da obitelji odgajaju fizički i psihički zdrave naraštaje, a obitelj očekuje od države takve uvjete življenja u kojima mogu odgajati zdravu djecu, bez stresa.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan”

Premijer Viktor Orbán pred Europskim parlamentom u Strassbourgu govorio je o prioritetima mađarskog predsjedanja Europskom Unijom. Ipak rasprava je bila u znaku mađarskoga zakona o medijima, koji je oštro kritiziran. Orbána su zastupnici Zelenih dočekali s porukama na papiru novinskog formata na kojima je pisalo „cenzurirano“, a više njih je stavilo ljepljive trake preko usta.

Između ostalog u svom izlaganju Viktor Orbán istaknuo je kako pregovore s Hrvatskom treba završiti što prije, te kako bi bilo „nepošteno“ ne primiti Hrvatsku u Europsku Uniju, jer Hrvatska je po Orbánu posljednjih godina bila uspješnija od Mađarske koja je članica EU-a. S druge strane Jose Manuel Barroso ocijenio je „ambicioznim“ cilj mađarskog predsjedništva o završetku pregovora s Hrvatskom do 31. lipnja s obzirom na posao koji je još pred Hrvatskom i zahtjeve koji se moraju ispuniti, iako su pregovori u završnoj fazi.

Orbán je u obraćanju novinarima istaknuo: „Kada prema proširenju postoji negativan pristup i kada se o njemu govori u negativnom kontekstu, to znači da je Europska Unija izgubila dinamiku. Da bismo je vratili, moramo stvoriti pozitivnije stajalište prema proširenju i u tom smislu jedna od prekretnica jesu hrvatski pristupni pregovori. Hrvatsku treba primiti što je moguće prije i naš je cilj da završimo pregovore s Hrvatima do kraja mađarskog predsjedništva.

Pred Hrvatskom je još nekoliko velikih izazova, najteže poglavlje, poglavlje 23 Pravosuđe i temeljna prava koje se bavi reformom pravosuđa, borbom protiv korupcije i organiziranog kriminala, poštivanjem ljudskih prava, te poglavlje 8 Tržišno natjecanje, koje se bavi tržišnim natjecanjem u kojemu je još uvijek najveći izazov restrukturiranja hrvatskih brodogradilišta.

Više zastupnika Europskog parlamenta zatražilo je od mađarskog premijera da povuče zakon o medijima. Orbán je ponovio kako je spreman promijeniti zakon ako Europska komisija pronađe u njemu nešto što je protivno europskim pravilima.

Većina klubova zastupnika u Europskom parlamentu, osim Europske pučke stranke, kojoj pripada stranka Fidesz, kritizirala je zakon o medijima naglašavajući kako zakon omogućuje vlasti nadzor medija i kako se on ne može svesti na unutrašnjopolitičko pitanje Mađarske, nego je on problem cijele Europske Unije, upućujući Orbánu kritike tipa kako on ne razumije bit i strukturu demokracije te kako sintagma uravnotežene informacije ne postoje u praksi. Neka Europska komisija ocijeni je li mađarski zakon o medijima sukladan europskim pravilima, dok je premijer Orbán kazao kako će promijeniti zakon ako Komisija ocijeni njegove odredbe protivnima europskim pravilima.

Branka Pavić Blažetin

Sjedište HDS-a 24. siječnja posjetio je ministar pravosuđa Republike Hrvatske Dražen Bošnjaković sa svojim domaćinom ministrom uprave i pravosuđa Republike Mađarske Tiborom Navracsicsem, u društvu veleposlanika Republike Hrvatske u Republici Mađarskoj Ivana Bandića. Primio ih je voditelj Ureda HDS-a Jozo Solga s užom delegacijom u kojoj je bio i predsjednik staroga saziva Skupštine HDS-a Mišo Hepp

Aktualno

I dalje diferencirano podupiranje mjesnih i područnih manjinskih samouprava

Vladinom uredbom 342/2010.(XII.28.), koja je na snazi od 1. siječnja 2011. godine, regulirano je podupiranje manjinskih samouprava iz središnjega proračuna, te sustav uvjeta i obračuna potporama naznačenim stavkama pojedinih poglavlja.

Podupiranje djelovanja mjesnih i područnih manjinskih samouprava

Nema promjena u tome da će se potpora za djelovanje mjesnih i područnih (županijskih i glavnogradska) manjinskih samouprava i ubuduće dodjeljivati diferencirano prema obavljanju zadaća, ali je, u odnosu na prijašnje, promjena u omjeru i načinu dodjele. Prema tome, opća potpora za djelovanje činit će trećinu, a potpora za obavljene zadaće dvije trećine sredstava određenih svagdašnjim državnim proračunom.

Potpota područnih manjinskih samouprava – isključivo kod izračuna raspodjele skupne potpore – određena je u dvostrukom iznosu potpore mjesnih manjinskih samouprava. Nadležno ministarstvo godišnju opću potporu za djelovanje i popis mjesnih manjinskih samouprava do 31. siječnja preuputit će Državnoj riznici, koja će potporu u roku od 15 dana u jednom iznosu preuputiti manjinskim samoupravama. Premda je u državnome proračunu za to izdvojeno 1,52 milijardi forinti, treba napomenuti da je broj mjesnih manjinskih samouprava porastao s 12 posto, na ukupno 2315, što znači manje sredstava za jednu samoupravu.

Opća potpora za djelovanje podrazumijeva troškove za osiguranje uvjeta neposredno povezanih s djelovanjem manjinskih samouprava, za pokrivanje troškova neposredno vezanih za obavljanje manjinskih javnih zadaća; takvi su posebno troškovi tipa režija, plaća, naknada troškova, honorar. Iznos godišnje opće potpore Ministarstvo javne uprave i pravosuđa objavit će svake godine do 31. siječnja u službenom listu „Magyar Közlöny”.

Od 2013. godine veličina opće potpore kod mjesnih manjinskih samouprava odredit će se prema podacima posljednjeg popisa pučanstva, prema broječnosti pojedinih nacionalnih i etničkih manjina u pojedinim naseljima. Prema tome, opća potpora za djelovanje mjesnim manjinskim samoupravama odredit će se u odnosu na prosječnu potporu mjesne manjinske samouprave. Ona će iznositi 3% ako je broj pripadnika nacionalne manjine u naselju manji od četiri osobe, 50% ako je najmanje četiri, odnosno najviše 30, 100% ako je najmanje 31, odnosno najviše 50, 200% ako je broj pripadnika narodnosti veći od 50 osoba.

Kod područnih manjinskih samouprava od 2013. godine veličina opće potpore za djelovanje odredit će se prema broju mjesnih manjinskih samouprava u županiji prema stanju 1. siječnja svake godine. Prema tome, opća potpora za djelovanje područnih manjinskih samoupravama odredit će se u odnosu na prosječnu potporu mjesne manjinske samouprave. Potpora će biti dvostruka ako u županiji (glavnome gradu) djeluje najmanje deset, odnosno najviše dvadeset mjesnih (okružnih u glavnome gradu) manjinskih samouprava, četverostruka ako je njihov broj veći od dvadeset.

Potpota za obavljene javne zadaće dodjeljuje se od 1. travnja prema obavljenim zadaćama u razdoblju prethodnih 12 mjeseci. Dodjeljuje se prema ispunjavanju uvjeta određenih Vladinom uredbom na temelju posebne molbe dostavljene do 15. travnja. Obvezni je prilog molbe koju je potpisao predsjednik, sa žigom manjinske samouprave, ovjereni izvadak odluke zastupničkog vijeća o molbi potpore za obavljene javne zadaće. Ona se određuje na temelju molbe i obrade najmanje četiriju zapisnika zastupničkih sjednica i javne tribine prema kriterijima utvrđenim prilogom Vladine uredbe. Rok je pristizanja zapisnika 15. travnja (dostavljanje zapisnika neće biti obveza mjesnih i područnih manjinskih samouprava, nego nadležnih upravnih tijela), a oni će se bodovati slično kao i do sada. Nadležno ministarstvo odluku o potpori donijet će najkasnije do 31. srpnja, koja će u roku tri dana biti objavljena na službenoj internetskoj stranici. Nakon utvrđivanja popisa mjesnih i područnih manjinskih samouprava koje su ostvarile pravo na dodatnu potporu, nadležno će tijelo do 15. kolovoza potporu preuputiti Državnoj riznici, koja će u roku 15 dana potporu preuputiti mjesnim i područnim manjinskim samoupravama. Ostatak novca koji tijekom potporne godine nije potrošen (nije vezan ugovorom) do 30. lipnja iduće godine može se vezati ugovorom.

Sukladno novoj Vladinoj uredbi vrednovat će se i molbe za 2011. godinu, koje su podnesene na obrascu prema prijašnjoj Vladinoj uredbi 375/2007.(XII.23.).

Podupiranje djelovanja državnih manjinskih samouprava, njihovih ustanova i manjinskog tiska.

Državne manjinske samouprave, njihove ustanove i manjinski tisak podupirat će se na teret stavaka u poglavljima državnoga proračuna, iznosom koji je utvrđen državnim pro-

računom. Tako dodijeljena potpora za djelovanje državnim manjinskim samoupravama prepućivat će se u obrocima tromjesečno do 15. odnosno 20. dana svakoga prvog mjeseca. Za Hrvatsku državnu samoupravu i hrvatski tisak državnim proračunom određena je potpora u iznosu 127,5 milijuna forinti, a za ustanove u održavanju HDS-a 55 milijuna forinti (što je, zapravo, isti iznos kao i lani).

Na teret stavke manjinsko-političkog poglavlja u državnome proračunu putem natječaja (otvorenog ili pozivnog) ili molbe može se dodijeliti potpora za djelatnosti kojima je cilj očuvanje samobitnosti, njegovanje materinskog jezika, tradicija, duhovne i materijalne spomenike kulture.

S. B.

ZAGREB – Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova i europskih integracija Gordan Jandroković primio je 14. siječnja 2011. godine u nastupni posjet veleposlanika Republike Mađarke u Republici Hrvatskoj Gábora Ivána. Ministar Jandroković izrazio je dobrodošlicu novomu mađarskom veleposlaniku Ivánu, posebice u svjetlu trenutnoga mađarskog predsjedavanja Europskom Unijom. Istodobno je zahvalio na snažnoj mađarskoj potpori tijekom pregovaračkog tijeka, a osobito u njegovoj završnoj fazi. Izrazio je pritom zadovoljstvo što je Republika Mađarska uvrstila tijekom pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj Uniji u sam vrh prioriteta tijekom svojeg predsjedavanja Unijom. Veleposlanik Iván izvijestio je i o ostalim prioritetima mađarskog predsjedavanja Europskom Unijom, naglasivši unapređenje energetske, poljoprivredne i kohezijske politike. Sugovornici su se složili kako dinamika dobrosusjedskih odnosa između Hrvatske i Mađarske može poslužiti kao uzor čitavoj regiji. Tijekom susreta bilo je govora i o predstojećoj svečanosti obilježavanja mađarskog predsjedanja Europskom Unijom, koja će se održati u Hrvatskome narodnom kazalištu u Zagrebu, a kojoj će uz brojne visoke dužnosnike iz obje države nazočiti i ministar Jandroković.

(www.mvpei.hr)

KAPOŠVAR – Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskog prijateljstva u subotu, 5. veljače, s početkom u 15 sati održava svoju sljedeću redovitu sjednicu. Za sjednicu je predložen ovaj dnevni red: Izvješće o radu i financijsko izvješće za 2010. godinu, predstavljanje novih članova i uplata članarine, a na zatvorenoj sjednici raspravljat će se o hrvatskim manjinskim izborima 2010. godine, o planu rada i financijskom planu za 2011. godinu.

PEČUH – Dana 3. prosinca zasjeli su članovi Manjinskog vijeća Skupštine grada Pečuha, koje je toga dana i službeno osnovano temeljem rezultata manjinskih izbora od 3. listopada. Uza zastupnike (predstavnike) Skupštine grada Pečuha članovi vijeća su i predsjednici manjinskih samouprava u gradu, njih deset. Tako Hrvatsku manjinsku samoupravu u Manjinskom vijeću, na čijem je čelu zastupnik, manjinski savjetnik József Erb, predstavlja Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske samouprave grada Pečuha. U prvoj točki dnevnoga reda prihvaćen je Pravilnik poslovanja Manjinskog vijeća, u drugoj se povela rasprava o obnovi sporazuma o suradnji Skupštine grada Pečuha i manjinskih samouprava u gradu, a u trećoj o proslavi Dana narodnosti na razini gradske svečanosti, 15. prosinca. Izraženo je nezadovoljstvo što u proračunskom nacrtu grada Pečuha za 2011. godinu nigdje se ne spominju manjine ni veličina moguće potpore manjinskim samoupravama u gradu. Ta je potpora dosada bila redovita i iznosila je 2010. godine 16 milijuna forinti, što se dijelilo prema kriterijima koje su manjinske samouprave dogovorile, 12 milijuna između dosada za devet manjinskih samouprava u gradu (od listopada 2010. utemeljeno je deset), a četiri milijuna forinti bila su na raspolaganju radu Manjinskoga vijeća.

Zaključeno je i zatraženo od članova Manjinskoga vijeća, koji su ujedno i zastupnici u gradskoj Skupštini, da se u nacrt proračuna i u njegov tekstualni dio te u plan proračuna za 2011. godinu osigura mjesto manjinskim samoupravama u gradu.

ZAGREB – Društvo hrvatskih književnika (DHK) raspisalo je natječaj za nagrade Dana hrvatske knjige. Nagrada „Judita“ dodijelit će se za najbolju knjigu ili studiju o hrvatskoj književnoj baštini u 2010. g.; nagradu „Davidias“ za najbolji prijevod djela iz hrvatske književne baštine na strane jezike ili najbolju knjigu odnosno studiju inozemnoga kroatista o hrvatskoj književnoj baštini u 2010. g.; te nagradu „Slavić“ za najbolji autorski knjigom objavljeni prvijenac u 2010. godini.

DHK ističe kako će u obzir na natječaju za nagrade uzeti samo knjige koje autori ili nakladnici u pet primjeraka dostave do 31. siječnja 2011. godine.

Prijave treba slati na adresu: Društvo hrvatskih književnika – za Nagrade Dana hrvatske knjige – Trg bana Jelačića 7/I, 10000 Zagreb. Sve tri nagrade Dana hrvatske knjige pobjednicima će biti dodijeljene 21. travnja 2011. u Splitu.

Zastupnici primili vjerodajnice

Osnivačka skupština HDS-a 29. siječnja

Pošto su utvrđeni službeni rezultati državnih manjinskih izbora, u tijeku su svečane predaje vjerodajnica, a između 20. siječnja i 8. veljače i osnivačke skupštine. Kao prva, u četvrtak, 20. siječnja, održana je osnivačka skupština Ciganske državne samouprave, a kao posljednja u nizu – 8. veljače – održat će se osnivačka skupština Državne samouprave Rumunja u Mađarskoj.

U četvrtak, 20. siječnja, s početkom u 14 sati u Kazališnoj dvorani Palače Dunav u Budimpešti (V. okrug, Zrínyiua ul. 5) upriličena je svečana predaja vjerodajnica zastupnicima bugarske, grčke, hrvatske, poljske i slovenske manjine. Pošto su zajedno poslušali mađarsku himnu, predsjednik Državnog izbornog povjerenstva dr. Vilmos Bordás nazočnima, među njima i hrvatskim zastupnicima, uručio je vjerodajnice, a na kraju je svima čestitao na izbornom uspjehu poželjevši im uspjeh u budućem radu radi očuvanja materinskog jezika, kulture i običaja.

S obzirom da po zakonu osnivačku sjednicu u roku 30 dana od dana izbora (9. siječnja) saziva predsjednik Državnog izbornog povjerenstva, osnivačka skupština Hrvatske državne samouprave bit će 29. siječnja u Uredu HDS-a u Budimpešti, u Ulici Lajosa Bíróa 29, s početkom u 10 sati.

Prema odredbama zakona, osnivačku skupštinu do izbora predsjednika vodi najstariji zastupnik. Prema zakonu bira se odbor za provjeru mandata, a zatim slijedi svečana prisega. Očekuje se da će na dnevnom redu biti obvezni izbor predsjednika, dopredsjednika, izbor predsjednika i članova tročlanog Odbora za financije i nadzor (broj i sastav drugih odbora birat će se najvjerojatnije na idućoj skupštini) te obavijest o obvezi davanja izjave o imovini, prihodima i gospodarskim interesima zastupnika. Predsjednika i dopredsjednika/dopredsjednike biraju zastupnici 29-člane Skupštine iz svojih redova, a po zakonu mogu se birati tročlani odbori.

- hg -

Utemeljene područne hrvatske samouprave u glavnome gradu i šest županija

Izborima za županijske i državnu hrvatsku samoupravu, koji su održani 9. siječnja, od 507 hrvatskih elektora (članova mjesnih manjinskih samouprava) odazvalo ih se 494. Županijske hrvatske samouprave biralo se u šest županija i glavnome gradu, od toga u tri županije i glavnome gradu glasovalo se na listu SHM-a, u dvije na listu Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj (DGHU), i u jednoj na listu (Društvo Hrvata krey Mure) DHM.

Osnivačka sjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte

Izabrani zastupnici članovi Hrvatske samouprave grada Budimpešte 18. siječnja u Glavnogradskoj samoupravi primili su vjerodajnice, a sutradan 19. siječnja, u vijećnici na prvome katu u ulici Lajosa Bíróa održana je osni-

vačka sjednica samouprave. Sastanku su nazočili svi zastupnici: Gizi Bukić, Stipan Đurić, Mira Horvat, Marija Lukač, Marko Miljački, Anica Petreš Németh i Stipan Vujić. Sjednica je bila zatvorena za javnost. Kako saznajemo sjednica se odvijala shodno zakonskim propisima, te ju je do izbora novog predsjednika vodio najstariji zastupnik Stipan Vujić.

Nakon rasprave nazočni su povjerenje ponovno dali staroj predsjednici Anici Petreš Németh, za zamjenika izabrali Stipana Đurića, za voditelja Odbora za školstvo i kulturu Stipana Vujića, a za financije Gizi Bukić. Kako je za naš tjednik gđa Németh izjavila, pri organiziranju priredaba i programa Samouprave i ubuduće su prioritet-

ni sadržaji za očuvanje hrvatskoga jezika, samobitnosti i njegovanje hrvatskih običaja.

Smatra bitnim održavanje odnosa s naseljima gdje obitava naša hrvatska zajednica i održavanje tradicionalnih priredaba, primjerice Hrvatski bal za vrijeme poklada, Športski dan ili Nogometni turnir, koji je u posljednjih godina već dobio međunarodni karakter, književne susrete, stipendiranje učenika budimpeštanske škole i studenata hrvatskoga podrijetla te održavanje veza s matičnom domovinom. Samouprava za daljnju djelatnost raspolaze pričuvom od prošle godine. No koliko i što će se ostvariti od tradicionalnih programa narečene samouprave, ovisi o iznosu proračuna za 2011. godinu. Sljedeća sjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte bit će nakon službene obavijesti Glavnogradske samouprave o točnom iznosu proračuna za 2011. godinu.

Kristina Goher

Utemeljena Hrvatska samouprava Zalske županije

Pošto su 9. siječnja održani izbori za državne i županijske samouprave, za deset dana, 19. siječnja, u zgradi Skupštine Samouprave Zalske županije u Jegerseku utemeljena je Hrvatska manjinska samouprava spomenute županije. Za predsjednika Županijske samouprave izabran je dr. Jože Takač.

Izabrani zastupnici u punom su sastavu preuzeli vjerodajnice i prisegnuli na mađarskom i na hrvatskom jeziku, te je slijedio izbor čelnika narečene organizacije. Za predsjednika samouprave jednoglasno je predložen i izabran dr. Jože Takač, za dopredsjednicu je predložena i izabrana Kristina Geröly, za predsjednicu Odbora za financije izabrana je Ildiko Hodoš, a za njegove članove Zoltan Markač i Vilim Lukač, ostali su članovi Županijske samouprave još Biserka Kiš i Bernadeta Blažetin.

Dr. Jože Takač, novoizabrani predsjednik, zahvalio je na povjerenju i preuzeo vođenje skupštine. Zastupnici su izglasovali pravilnik o ustrojstvu i radu Samouprave, u kojem su učinjene male izmjene zbog zakonskih promjena, te je prihvaćen sporazum o međusobnoj suradnji između Samouprave Zalske županije i Županijske manjinske samouprave. Sjedište županijske manjinske organizacije nadalje će ostati u Kaniži.

Novoutemeljena organizacija zasjest će čim Skupština Zalske županije raspravlja o proračunu, što se očekuje početkom veljače. Prema očekivanjima, županijske manjinske

Zastupnici HMS-a Zalske županije

samouprave trebat će djelovati s pedeset posto manje državne potpore, a Županijska manjinska samouprava Zalske županije ni u prijašnjemu mandatu nije mogla računati na veliku potporu županijske skupštine. U četverogodišnjemu mandatu jedino je lani potpomagala s milijun forinti Županijsku manjinsku samoupravu preko raspisanog natječaja njezina Odbora za nacionalne i etničke manjine.

Inače Hrvatska manjinska samouprava Zalske županije u prošlom je mandatu pokušala potpomagati rad mjesnih manjinskih sa-

mouprava, više puta je bila suorganizator njihovih priredaba, stipendirala je srednjoškolce koji pohađaju hrvatske gimnazije, neko vrijeme zajedno s udruženjem mjesnih manjinskih samouprava zapošljavala je koordinatore.

Hoće li moći Županijska manjinska samouprava sve te aktivnosti i nadalje obavljati, naravno. umnogome ovisi o njezinim financijskim mogućnostima i uspješnim natječajima.

Beta

LETINJA, GORIČAN – Na starome Graničnom prijelazu Goričan–Letinje novu su godinu zajedno obilježili djelatnici hrvatske i mađarske policije i carine. Uoči Nove godine na samome mostu preko rijeke Mure predstavnici policija i carina, te gradova Preloga i Letinje razmijenili su novogodišnje čestitke. Preloški gradonačelnik Dragutin Glavina izrazio je zadovoljstvo što se taj običaj održao i nada se da će se nastaviti i kada Hrvatska uđe u Europsku Uniju, kad graničnih prijelaza u ovom obliku više neće biti. Istaknuo je da prijateljski gradovi Prelog i Letinja izvrsno surađuju, uostalom, i na projektima iz pretpripravnih fondova Europske Unije. Čestitke su uputili i letinjski gradonačelnik Béla Halmi i Zdravko Kolarić, načelnik Policijske postaje Prelog, koji je izrazio želju da se dobra suradnja nastavi i u 2011. godini. Na susretu je bio i načelnik Općine Goričan Mario Moharić. Posred mosta, na minus sedam stupnjeva, nazdravilo se pjenušcem.

MIKLOŠEVO – Na tradicionalnom Festivalu repe u Mikloševu, mjestu blizu Kaniže, gdje su nekada živjeli i Hrvati, 15. siječnja sudjelovale su i Keresturkinje i prikazale jela od repe. Kod pomorskih Hrvata nekoć su bila omiljena jela od repe, kuhala se juha, varivo, pekla se gibаница i pravila salata od nje. Keresturski tamburaši i Ženski pjevački zbor „Ružmarin“ Festival su obogatili i svojim nastupom, sviranjem i pjevanjem hrvatskih i mađarskih pučkih pjesama.

OSIJEK – Taj je grad 11. siječnja bio prvi domaćinom radionici pod nazivom „Definiranje strategije turističkih subregija i strategije turističkih proizvoda“, koja se održava u okviru projekta „Krovni plan turizma“, jednog od projekata iz IPA programa prekogranične suradnje Mađarska–Hrvatska za razdoblje 2007–2013. godine, čiji je cilj stvaranje pretpostavaka za razvoj turizma u prekograničnom području osam županija kontinentalne Hrvatske te četiri mađarske županije. Ova je radionica okupila sudionike s područja Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije, a za područje Bjelovarsko-bilogorske, Virovitičko-podravne i Požeško-slavonske održat će se u srijedu u Višnjici, za Međimursku, Varaždinsku i Kopriivničko-križevačku županiju pak u četvrtak u Čakovcu. Uz dva mađarska partnera s hrvatske strane, u projektu sudjeluju Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje (RRA) te Razvojna agencija grada Čakovca, njegova je ukupna vrijednost oko tri milijuna kuna, a za područje Osječko-baranjske županije oko 650.000 kuna.

ARANYOSGADÁNY – Dana 18. prosinca u tome malom baranjskom naselju, u organizaciji mjesne te Hrvatske i Njemačke manjinske samouprave, priređena je božićna proslava u seoskoj kapelici.

Utemeljena Hrvatska samouprava Baranjske županije

Na mjesnim i izborima za manjinske samouprave održanim 3. listopada 2010. godine u Baranjskoj županiji utemeljena je 41 hrvatska samouprava, što u selima, što u gradovima širom županije. Izabrana su 164 elektora, koji su 9. siječnja na izborima za državne i županijske manjinske samouprave glasovali i na državnu i na županijsku listu koju je u Baranjskoj županiji postavio Savez Hrvata u Mađarskoj s imenima sedam kandidata, koliki je broj zakonom određen kao broj zastupnika županijskih manjinskih samouprava koje se mogu utemeljiti u onim županijama u kojima je utemeljeno više od deset mjesnih samouprava. Od ukupno 164 elektora odazvalo se 162, od toga je za listu Saveza Hrvata u Mađarskoj glasovalo 158 uz četiri nevaljana glasa. U sedmočlano vijeće izabrani su abecednim redom: Stjepan Blažetin, Zoltan Horvat, Ladislav Kovačević, Vera Kovačević, Mišo Šarošac Tomislav Taradija i Ljubica Veber. Osnivačka sjednica Hrvatske samouprave Baranjske županije održana je u 21. siječnja, u Uredu Županijske samouprave u Pečuhu. Nakon izvješća dr. Gyule Berke, predsjednika Područnog izbornog povjerenstva (TVB), o rezultatima područnih (županijskih izbora), svečane prisege zastupnika (triju županijskih manjinskih samouprava: romske, njemačke i hrvatske) svečane prisege na hrvatskom jeziku i predaje vjerodajnica, prišlo se osnivačkoj sjednici. Sjednicu je do izbora predsjednika vodila Vera Kovačević. Zoltan Horvat predložio je zastupnika Mišu Šarošca za predsjednika, nije bilo drugog prijedloga, pa je, poto se prihvatio kandidature, Mišo Šarošac sa šest glasova za i jednim suzdržanim izabran za predsjednika. Napomenimo kako je Mišo Šarošac obnašao dužnost predsjednika Hrvatske samouprave Baranjske županije i u prošlom mandatu. Šarošac je preuzeo vođenje sjednice te se prišlo izboru dopredsjednika. Vera Kovačević predložila je

Ljubicu Veber, a Ladislav Kovačević Stjepana Blažetina. Obadvoje su se prihvatili kandidature. Za dopredsjednika je izabran Stjepan Blažetin s četiri glasa za i tri suzdržana. Ljubica Veber dobila je jedan glas za, tri suzdržana i tri glasa ne. Glasovanje je bilo javno. Prišlo se biranju troje članova Odbora za financije. Izabrani su Ljubica Veber, Ladislav Kovačević i Zoltan Horvat. Razgovaralo se i o idućoj sjednici koja bi trebala biti održana početkom veljače uoči prihvaćanja proračuna županijske samouprave za 2011. g. Napomenimo kako je županija u protekle četiri godine rad Hrvatske samouprave Baranjske županije pomagala godišnje s dva milijuna forinti. Kako je nakon svečanosti prisege u svom govoru kazao predsjednik Skupštine Baranjske županije János Hargitai, koji tu dužnost obnaša do kraja siječnja jer je imenovan voditeljem Područnog Vladinog ureda sa sjedištem u Pečuhu, Vlada namjera učiniti sve kako bi se poboljšao status manjina, u tom svjetlu su i ustavne promjene i sastav Parlamenta s 200 zastupnika u kojem će svoje mjesto naći i parlamentarni zastupnici manjina. Kako je kazao Hargitai, to ne znači da će u Parlamentu sve manjine i imati svoga zastupnika, imat će one koje ispune zakonom propisane pragove.

Utemeljena Hrvatska samouprava Šomodske županije

U Šomodskoj je županiji utemeljeno 14 hrvatskih samouprava, od kojih su svi izabrani zastupnici s liste Saveza Hrvata u Mađarskoj, dok su zastupnici Hrvatske samouprave grada Kapošvara izabrani s liste Zemaljskog društva hrvatsko-mađarskog prijateljstva. Od ukupno 55 elektora izborima se odazvalo njih 53, od toga je za listu Saveza Hrvata u Mađarskoj glasovalo 49 uz četiri nevaljana glasa. U sedmočlano vijeće izabrani su: Jozo Solga, Ruža Bunjevac, Ildika Čende, Lajoš Dekić, Ivan Pavleković, Ruža Šebešćen, Ladislav Vertkovci. Osnivačka sjednica Hrvatske samou-

prave Šomođske županije održana je 18. siječnja u prostorijama Ureda Županijske samouprave u Kapošvaru.

Velika hrvatska trobojnica krasila je dvoranu, a intonacijom mađarske potom i hrvatske himne počela je svečanost, slijedilo je izvješće dr. Istvána Rozsosa, predsjednika Područnog izbornog povjerenstva (TVB), o rezultatima područnih (županijskih izbora), svečana prisega zastupnika na mađarskom jeziku i predaja vjerodajnica. Potom se prišlo osnivačkoj sjednici koju je vodio Ladislav Vertkovci. Više zastupnika za predsjednika predložilo je Jozu Solgu uz obrazloženje kako je pod njegovim vodstvom Hrvatska samouprava Šomođske županije ostvarila velike uspjehe na okupljanju Hrvata u Šomođu i njihovu snaženju na političkom i svim ostalim razinama njihova djelovanja i života. Jozo Solga izabran je sa šest glasova za, a temeljem zakona donijeta je odluka kako se zbog sukoba interesa koristi pravom ne davanja glasa kandidatu za koga se glasuje. Potom je vođenje sjednice preuzeo novoizabrani predsjednik te se prišlo izboru dopredsjednika. Ladislav Vertkovci predložio je Ildiku Čende. Pošto se prihvatila kandidature, izabrana je sa šest glasova za. Za predsjednicu Odbora za financije predložena je Ruža Bunjevac koja je izabran sa šest glasova, a za člana Ruža Šebešćen, te je donesena odluka kako će se treće mjesto u Odboru ponuditi vanjskom članu, jednom od zastupnika Hrvatske samouprave grada Kapošvara, po izboru iste samouprave, kao znak volje za suradnjom i pružanje uvida u rad Županijske hrvatske samouprave. Inače uz državnu potporu Hrvatska samouprava Šomođske županije od županije je lani dobila potporu od milijun forinti, a nadaju se kako će tu potporu dobiti i ove godine te kako će sklopiti konkretniji ugovor o suradnji sa Županijskom samoupravom poradi iskorištavanja prekograničnih mogućnosti jer Šomođska županija ima razvijene veze s više županija u Hrvatskoj koje se prostiru uz mađarsku državnu granicu i s kojima ima niz zapaženih prekograničnih projekata. Sjednici novoutemeljene Hrvatske samouprave Šomođske župa-

nije pribivala je i glavna i odgovorna urednica Hrvatskoga glasnika koja je nazočne upoznala s tjednikom, i izrazila želju za suradnjom, još boljom razmjenom informacija te tražila pomoć i potporu u širenju lista, kao i ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepan Blažetin koji ih je upoznao s ustrojem, radom i ciljevima Zavoda, među kojima je istaknuo kao jedan od prioriteta izradu Leksikona Hrvata u Mađarskoj, na čijoj izradi upravo ljudi s terena mogu najviše pripomoći bitnim i točnim podacima. Kako kazuje predsjednik Hrvatske samouprave Šomođske županije Jozo Solga, želimo raditi u suradnji sa svim utemeljenim samoupravama u županiji od kojih njih 13 imaju zastupnike s liste Saveza Hrvata u Mađarskoj, dok su kapošvarski zastupnici s liste Zemaljskog društva hrvatsko-mađarskog prijateljstva. Sve želimo uključiti u rad naših odbora kojih planiramo utemeljiti više. Dosadašnja suradnja sa županijom ne zadovoljava našu zajednicu, na tome moramo poraditi, kazuje Solga. Trebamo se dokazati i politički, planiramo u Barči utemeljiti (kupiti prostore) Hrvatski dom i informativno središte u suradnji s barčanskom Hrvatskom samoupravom i gradom Barčom. Želimo zadržati i proširiti Udruženje hrvatskih samouprava u županiji, želimo i dalje sudjelovati u održavanju Zavičajne kuće u Lukovišću, u županiji imamo jedinu hrvatsku područnu školu u maloj regiji gdje se uči hrvatski kao materinski jezik, a želimo pokrenuti učenje hrvatskoga jezika u Izvaru i u barčanskoj gimnaziji te organizacijom tečaja hrvatskoga jezika za one koji svoje znanje žele usavršiti. Mnogi se čude kako su utemeljene hrvatske samouprave u Bojevu, Rasinji, Izvaru, a zaboravljaju kako se u tim selima prije četrdesetak godina na ulici čula hrvatska riječ. Dovoljno je pogledati spomenike poginulima u svjetskim ratovima. Hrvatska se riječ u ovoj pograničnoj zoni gubila odlaskom naših ljudi trbuhom za kruhom, ali se nacionalna svijest nije posve izgubila i na tragu smo, želimo i hrvatski jezik uzdići na razinu moguće komunikacije – kazuje Solga.

bpb

BUDIMPEŠTA – Mađarska je vlada donijela niz mjera koje odudaraju od općeg trenda u EU-u. Mađarska je 2008. godine morala zatražiti pomoć EU-a i Međunarodnoga monetarnog fonda, a zauzvrat je pristala na teške uvjete štednje kako bi svoj proračunski deficit smanjila na manje od tri posto u 2011. godini. To je jedan od najmanjih deficita u EU-u i Orbánova vlada zatražila je ublažavanje uvjeta kako bi mogla ostvariti predizborna obećanja o velikom rezanju poreza. Vlada je već donijela niz neuobičajenih mjera poput nacionalizacije privatnih mirovinskih fondova, uvođenje kriznih poreza za velike, najčešće strane tvrtke u bankarskom, telekomunikacijskom, energetskom i maloprodajnom sektoru, a za mala i srednja poduzeća, većinom u mađarskom vlasništvu, smanjila je porez na dobit sa 16 na 10 posto. Trinaest vodećih europskih kompanija pozvalo je Europu da Mađarskoj uvede sankcije zbog mjera kojima se narušava slobodno tržišno natjecanje, prenio je njemački list Die Welt. U pismu na pet stranica, upućenom sredinom prosinca predsjedniku Europske komisije Joseu Manuelu Barrosu, čelnici kompanija kritiziraju Mađarsku, koja je 1. siječnja preuzela šestomjesečno izmjenično predsjedanje EU-om, zbog uvođenja izvanrednih poreza. Među kompanijama koje su poslale pismo jesu energetske skupine, uključujući njemački RWE i E.on, češki ČEZ i austrijski OMV, te nizozemske financijske skupine ING i Aegon, francuski osiguravatelj Axa i njemački Deutsche Telekom. U pismu navodno traže od Europske komisije da pojača pritisak na mađarsku vladu da odustane od uvođenja nepravednih financijskih teških nameta koji su, po pisanju toga lista, lani DT-ovoj mađarskoj podružnici Magyar Telekom stajale stotinjak milijuna eura u izvanrednim porezima. Mađarska vlada ostvaruje 1,3 milijardi eura dodatnih prihoda temeljem novoga posebnog poreza za velike kompanije, ističu dalje te tvrtke. Njemački ministar gospodarstva Rainer Bruederle također je kritizirao navedeni porez u razgovoru za njemački list Sueddeutsche Zeitung. „Porezi koji prekomjerno pogađaju strane kompanije u osnovi su problem za unutarnje tržište EU-a“, kazao je Bruederle.

TOMPA – U suorganizaciji novoutemeljene Hrvatske manjinske samouprave i KUD-a «Kolo», u subotu, 15. siječnja, u bačvanskoj Tompi priređeno je bunjevačko prelo u mjesnom domu kulture. Kako su nas obavijestili organizatori, u prigodnome kulturnom programu nastupila je Dječja plesna skupina „Kolo“, KUD „Kolo“ iz Tompe i KUD „Rokoko“ iz Čikerije.

Na Dan mađarske kulture dodijeljena priznanja vitezova kulture

Na gala programu obilježavanja jubilaranoga XV. Dana mađarske kulture, u subotu, 22. siječnja, u svečanoj dvorani Hotela Corinthia u Budimpešti dodijeljena su visoka priznanja vitezova kulture. Na rođendan mađarske himne, na prijedlog Međunarodnoga savjetodavnog tijela viteškog reda kulture, kuratorij Zaklade za mađarska naselja svake godine dodjeljuje naslov „Vitez mađarske kulture“ te priznanje „Vitez univerzalne kulture“.

Mađari se imenuju „vitezovima kulture“, a stranci koji zavređuju naslov postaju „vitezovi univerzalne kulture“.

Marija Krimpf-Vereš

U okvirima kulturnog programa i stare viteške ceremonije, koja se ogleda u polaganju mača na lijevo rame, ove godine počasnim redom „Vitez mađarske kulture“ imenovane su nove 33 osobe koje su se zalaganjem i radom posebice istaknule pri unapređenju mađarske kulture na društvenom, znanstvenom, umjetničkom, kulturnom i odgojno-obrazovnom polju.

Među inima, za prekogranično njegovanje mađarske kulture naslov „Vitez mađarske kulture“ dodijeljen je profesorici glazbenog odgoja Mariji Krimpf-Vereš iz Barče. U obrazloženju, poput viteških djela navodi se: Radi kao privatna profesorica u Glazbenoj školi „Béla Vikár“ u Barči, voditeljica je komornog zbora Batine u Hrvatskoj. Neko vrije-

me živi u Osijeku, i nastavlja podučavanje glazbe. Osim glazbenog odgoja na Pečuško-me sveučilištu, pedagoginja je Hrvatske osnovne škole Miroslava Krležje. Voditeljica je osječkoga mješovitog pjevačkog zbora, gostujući je profesor Osječkog sveučilišta i profesorica glazbenog odgoja Mađarskog općeprosvjetnog središta. Organizatorica je i sudionica dobrotvornih koncerata, te više godina sudjeluje u pripremnom radu Udruge mađarskih izviđača u Hrvatskoj „Nikola Zrinski“.

Visoko priznanje „Vitez univerzalne kulture“ uručeno je trojici, a među inima za razvitak međunarodnih odnosa hrvatskom publicistu i znanstveniku iz Kotoribe dr. sc. Dragutinu Feletaru. Viteška djela g. Feletara jesu: istaknuta osoba hrvatske kulture. Doktorsku disertaciju brani na Zagrebačkome sveučilištu, a od 2004. godine dekan je Prirodoslovno-matematičkog fakulteta. Uža polja istraživačkog rada su mu industrijska geografija i demografija te hrvatska kultura. Osnivač je Radija Čakovec, pokretač više novina te Kulturne i općeprosvjetne udruge „Zrinski“. Niz godina tajnik je i predsjednik Hrvatskoga geografskog društva, član mnogih hrvatskih i inozemnih udruga, gostujući profesor inozemnih sveučilišta. Autor je dvjestotinjak napisa i naslova, veliki meštar Družbe „Braća Hrvatskoga Zmaja“. Dobitnik je državnih, općinskih i gradskih priznanja. Čestitamo dobitnicima priznanja i želimo im mnogo zdravlja, uspjeha i ustrajnosti.

Kristina Goher

S hrvatskom trobojnicom na prsima Dragutin Feletar

POŽEGA – Između 10. i 14. siječnja održavani su Cesarićevi dani u Požegi. Na priredbu su poziv dobili i dr. Ivo Đurok, koji je govorio o školovanju Hrvata u Pečuhu, i Đuro Franković čija je tema školovanje Vjekoslava Babukića u Pečuhu izvjestio je Hrvatski glasnik Đuro Franković. Nedvojbno, hrvatsko školstvo u Pečuhu ima dugu tradiciju, naime ovdje je utemeljena Ilirska (hrvatska) škola još davne 1722. godine, a djelovala do kraja 18. stoljeća. (df)

DARANJ – U ovome podravskom selu redovito se održavaju znanstveno-popularna predavanja, a nedavno su im gosti bili etnolog Bertalan Andrásfalvy i istraživač etnologije Đuro Franković. Predavanja su bila dobro posjećena. Pozivnice i plakati pišu se na hrvatskom i mađarskom jeziku, a na priredbu osim mještana dolaze i znatiželjnici iz susjednih hrvatskih sela te grada Barče. Na poziv predsjednika tamošnje Hrvatske samouprave Ladislava Vertkocvija godinama se priređuju takvi susreti te je zakazan novi koji je predviđen za proljeće tekuće godine. Nova tema predavača etnologa Đure Frankovića bit će Mađarsko-jugoslavenski odnosi 1915–1948. i 1953–1957, s osobitim osvrtom na jugoslavenski „azil“ Imrea Nagya. Predavanje će biti temeljeno na jugoslavensku arhivsku građu u Beogradu.

KISEG – Hrvatske maše se služu svaku 2. i 4. nedilju u misecu u crkvi Sv. Emerika/Mirka (17.00); na 2. nedilju ju služi vlč. dr. Ante Kolić, a na 4. nedilju u misecu vlč. Štefan Dumović.

Trenutak za pjesmu

Vesna Parun

Dom na cesti

Ležah u prašini kraj ceste.
Niti vidjeh njegovo lice
niti on vidje lice moje.

Zvijezde sišle su, i zrak bijaše plav.
Niti vidjeh njegove ruke
niti on vidje ruke moje.

Istok postade kao limun zelen.
Zbog ptice jedne otvorih oči.

Tada doznah koga sam ljubila
čitav život.
Tada on dozna kome je ruke
grio uboge.

I uze čovjek zavežljaj, i krenu
plačući u svoj dom.
A dom je njegov prašina na cesti
kao i moj dom.

Susret hrvatskih crkvenih zborova u Dušnoku

Dio okupljenih mještana

Dio uzvanika i gostiju

*Crkveni pjevački zbor
„Pravi biseri” iz Dušnoka*

U suorganizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave i Hrvatske vjerske zajednice, u srijedu, 29. prosinca, u Dušnoku je priređen tradicionalni Božićni koncert i susret hrvatskih crkvenih zborova koji je već po običaju započeo misnim slavljem na hrvatskome jeziku, koje je u ranim popodnevним satima u župnoj crkvi predvodio santovački župnik, velečasni Imre Polyák, ujedno namjesnik Kalačke nadbiskupije za narodnosti.

Misno je slavlje uljepšano pjevanjem crkvenoga pjevačkog zbora iz Santova u pratnji župnog kantora Zolta Široka, a svojom su nazočnošću slavlje uveličali generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov, predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije Joso Šibalin, predsjednica Bačkog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj Angela Šokac Marković, dušnočki načelnik Petar Palotai, te nekolicina predsjednika odnosno zastupnika mjesnih hrvatskih manjinskih samouprava iz Baje, Kačmara, Kalače, Santova i Dušnoka.

Nakon mise uslijedio je koncert crkvenih zborova iz Baje, Kačmara, Kalače, Santova i triju domaćih zborova iz Dušnoka: „Biser”, „Pravi biseri” i „Izvorni pjevački zbor”, koji su prigodnim pjesmama uljepšali božićno slavlje.

Nakon programa ustrojeno je druženje domaćina i gostiju na zajedničkoj večeri.

Tekst i slika: S. B.

PEČUH – Hrvatski klub Augusta Šenoae priredio je otvorenje izložbe radova likovne kolonije „Terasa na Srimi“, 12. siječnja u galeriji Kluba. Izložbu je otvorila Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, a potom se nazočnima obratio slikar Miklós Sándor. Pri otvorenju scenski umjetnik Slaven Vidaković imao je kraći nastup.

U popratnom katalogu spomenute izložbe između ostaloga piše: Radionica pod nazivom „Terasa u Srimi“ funkcionira uza sudjelovanje likovnih umjetnika od ljeta 2005. godine. Mjesto radionice nalazi se u Hrvatskoj na obali Jadranskog mora u Srimi, odakle lako možemo stići do karakterističnih dalmatinskih mjesta, otoka, ribarskih naselja, Šibenika i okolice. Od velikog je značenja za radionicu mnogostrukost sudionika umjetnika i raznovrsnost naraštaja, kao što su osnovnoškolci, gimnazijalci iz umjetničkih srednjih škola, umirovljenici, pedagozi itd. Jedna od osnovnih načela radionice jest potpomaganje „amatera“, kako bi i oni sudjelovali u stvaranju, uza stručnu pomoć i vodstvo školovanih umjetnika. Umjetnički je voditelj radionice slikar Miklós Sándor.

Foto: E. Sárkics

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Narodnog kazališta plesa i Fotokluba Zagreb, u petak, 7. siječnja u galeriji Kerengő narečenog Kazališta (Budimpešta I, Színház u. 1–3) otvorena je izložba fotografija Vinka Šebreka s naslovom Pay It Forward! Izložbu je otvorio fotograf János Eifert. Izložba je otvorena za javnost do 28. siječnja, radnim danom od 11 do 18, vikendom od 13 do 18 sati.

MOHAČ – Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu i mohački Muzej „Dorottya Kanizsai“ zajednički su priredili otvorenje izložbe slika likovnih umjetnika Ante Živkovića-Fošara i Saše Petroševskog Novaka, u 13. siječnja, u mohačkome muzeju. Izložbu je otvorila Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu.

DOMBOVAR – U tome tolnanskom gradu krajem prosinca priređena je proslava na kojoj su se okupile tamošnje manjinske zajednice, među njima i Hrvati, na čelu s novoutemeljenom Hrvatskom samoupravom. U programu, među brojnim izvođačima, nastupili su Tamburaški orkestar Hrvatske škole Miroslava Krleže što ga vodi profesor Grga Kovač i Pjevački zbor škole kojim upravlja profesorica Marta Rohonci.

Fašenjak je...

Vrime beskrajne zabave i bedarije. Petroviski Andraš Handler i Laslo Škrapić su poznati i po tom da su vik veseli i rado tiraju šalu pri svaki prilika. Pred kratkim se je znova začela kazališna sezona, tako vrijeda ćemo je ne samo ovako viditi, nego i u komedijaškoj koži.

Osnovana Hrvatska samouprava Željezne županije

*Dosadašnju predsjednicu Editu Horvat-Pauković
minja Štefan Krizmanić*

U Željeznoj županiji je uz Hrvatsku osnovana i Romska samouprava prošle srijede, u zgradi Županijske samouprave. U svečanoj dvorani najprije su skupa prisegli hrvatski i romski zastupnici, potom je pak najstariji zastupnik Janoš Virag i po hrvatski prešao tekst prisega, dokle su za njim to izgovorili i ostali Hrvati: Vladimir Horvat, Julija Bošić-Nemet, Marija Kralj, Štefan Krizmanić, Joško Šaller i Čaba Horvath. Željezna županija od 19. januara ima u novom sastavu Hrvatsku samoupravu.

Zastupnici nove Hrvatske samouprave pred portretom Györgya Erdődy

Lani s lokalnim izbori paralelno na dvanaest mjesta su ispisani izbori za hrvatske samouprave u južnoj županiji Gradišća. Potom su hrvatski predsjednici samoupravov (Petrovoga Sela, Hrvatskih Šić, Gornjega Četara, Narde, Turna, Sambotela, Čeprega, Kisega, Plajgora, Bika, Hrvatskoga Židana, Prisike) izglasali vlašće poslanike još lani za županijsku samoupravu. Tako su prošle srijede u svečanoj dvorani zgrade Samouprave Željezne

županije prisegli (prvi put i na hrvatskom jeziku) ter prikzeli svoje vjerodajnice, potom pak osnovali novo tijelo županijske Hrvatske samouprave sedmimi. Na osnivačkoj sjednici Vladimir Horvat, zastupnik HMS-a iz Sambotela, Julija Bošić-Nemet, zastupnica HMS-a iz Narde, Marija Kralj, predsjednica HMS-a u Čepregu, Štefan Krizmanić, predsjednik HMS-a u Hrvatskom Židanu, Joško Šaller, predsjednik HMS-a u Gornjem Četaru, i

*Dopredsjednica
županijske
Hrvatske samo-
uprave Marija
Kralj je ujedno
i predsjednica
čepreške Hrvatske
manjinske
samouprave*

Čaba Horvath, zastupnik HMS-a iz Petrovoga Sela, jednoglasno su izabrali za predsjednika Štefana Krizmanića (ki je nasljednik Edite Horvat-Pauković u ovoj funkciji), a za dopredsjednicu Mariju Kralj. Na čelo Financijskoga odbora je zašao Vladimir Horvat, a člani Odbora su još Julija Bošić-Nemet i Janoš Virag.

Predstavnikom novoosnovane hrvatske i romske samouprave je čestitao i zaželjio im uspješno djelovanje u naredni ljeti dr. György Stankovits, zamjenik peljača Ureda za regionalne izbore. Sljedeća sjednica županijskoga manjinskoga tijela je predviđena 7. februara, u pondiljak, u Sambotelu.

-th-

Štefan Krizmanić, predsjednik Hrvatske samouprave u Željeznoj županiji, prikzame vjerodajnicu od Lászla Höflea, predsjednika Odbora za regionalne izbore

Osnovanje Hrvatske samouprave u Jursko-mošonsko- šopronskoj županiji

Jura – 20. januara su sazvali elektore Županijske samouprave na osnivačku skupšćinu. Sjednicu je peljao Jožef Tolnai. Zastupnike je pozdravio Imre Szakács, predsjednik Skupšćine Jursko-mošonsko-šopronske županije, i ujedno zaželjio zastupnikom sve najbolje za ova četira ljeta, i ufa se da će i nadalje ostati dobra suradnja med Skupšćinom dotične županije. Po pozdravni riči predsjednika su elektori izabrali za predsjednika Štefana Kolosara iz Unde, a za potpredsjednika Jožefa Tolnaja iz Staroga Grada.

Ingrid Klemenšić

Javna tribina Hrvatske manjinske samouprave XVIII. okruga

Pri kraju godine uobičajeno je da hrvatske manjinske samouprave sazivaju javnu tribinu, u okviru koje predsjednici izvješćuju o godišnjem djelovanju hrvatske samouprave kojoj su na čelu. Hrvatska manjinska samouprava XVIII. okruga grada Budimpešte narečenu je tribinu priredila sredinom prosinca.

U XVIII. okrugu glavnoga grada Mađarske već od početka samoupravnog sustava djeluje samouprava hrvatske, njemačke i romske zajednice, a ostale nacionalne zajednice svoje su samouprave utemeljile 1998. godine

ili kasnije. Dobru suradnju Mjesne i manjinskih samouprava simbolizira i kompozicija, djelo armenskog kipara Mamikona Yengibariana, na Trgu Mihály Szervéta. Na stupu je natpis na trinaest jezika, prevedeni ulomak iz opomene kralja Svetog Stjepana svome sinu Imreu „...jer jednojezična država slaba je i ranjiva“.

Na blagdan Svete Lucije u dobro opskrbljenom uredu Hrvatske manjinske samouprave XVIII. okruga, na poziv predsjednika Ivica Mareljina, okupilo se dvadesetak osoba, članovi narečene samouprave i zastupnici drugih samouprava koje djeluju u okrugu. Na policama izdanja na hrvatskom jeziku, časopisi i naš tjednik Hrvatski glasnik, a po stolovima tople pogačice, mineralna voda i sokovi su dočekali znatizelju publiku. Hrvatska manjinska samouprava XVIII. okruga 2010. godine raspolagala je proračunom od tri milijuna forinti, a troškove održavanja posebnog ureda Hrvatske samouprave, kao i prethodnih godina, snosila je Samouprava okruga.

Na teret proračuna Hrvatska samouprava financirala je programe i priredbe te honorare članova. Riječ je o tradicionalnoj priredbi Kuhanje i druženje u Bokayevu vrtu, o sufinanciranju djelatnosti budimpeštanske Hrvatske izvorne plesne skupine, budući da su nekoliko zastupnika članovi skupine, zajed-

nički s ostalim manjinskim samoupravama ostvario se program Slaveni s juga. Na blagdan Sv. Nikole Samouprava je pripremila poklone za djecu koja žive u oskudnijim uvjetima, a povodom Dana žena priredila je kratak program, te obilježavala blagdane većinskog naroda na koje priredbe pozvala je i načelnika te predstavnike Samouprave XVIII. okruga. U posljednjih godina, nažalost, olabavila je veza Hrvatske samouprave s gradom Ninom u Hrvatskoj, no posredstvom Hrvatske izvorne plesne skupine upriličeni su međusobni posjeti s Velikom, općinom u matičnoj nam domovini.

Poslije izvješća predsjednika g. Mareljina o djelovanju Samouprave, nazočni su ugošćeni ukusnom večerom, i uz kapljicu vina nastavilo se druženje. Kako dalje u 2011. godini? Za naš tjednik predsjednik Hrvatske manjinske samouprave XVIII. okruga g. Mareljin izjavio je da je već upriličen susret između načelnika okruga Attila Ughya i predsjednika manjinskih samouprava tog okruga, gdje je potaknuta izmjena u načinu financiranja djelovanja manjinskih samouprava.

Naime Samouprava narečenog okruga namjerava sufinancirati priredbe i programe manjinskih samouprava na način da one dostave sadržaj programa i podroban proračun priredbe i potom će Samouprava odlučiti o mogućem iznosu, ali o podrobnostima će se raspravljati 2011. godine. Ne vjerujem da će se intenzitet djelovanja narečene samouprave smanjiti budući da ona ima svoje tradicionalne priredbe, a pri jesenskim manjinskim izborima najviše osoba u Budimpešti u ovom okrugu se izjasnilo pripadnikom hrvatske zajednice, i ne u posljednjem redu Hrvatska manjinska samouprava XVIII. okruga ima najviše pretplatnika Hrvatskoga glasnika u glavnome gradu.

Kristina Goher

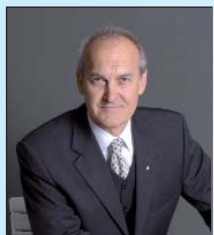
GORNJI ČETAR – Začeo se je, u okviru Hrvatske manjinske samouprave, hrvatski jezični tečaj. Kako nas je obavijestila učiteljica hrvatskoga jezika Anica Poljak-Šaller, ka će i podučavati prijavljenike, dosad se je najavilo 25 „učenikov“.

PETROVO SELO – Zvana židanskoga poziva na spomin-večer Joška Weidingera, Igrokazačko društvo dotičnoga sela pobralo je jur najpr brojne pozive za novu predstavu, ka je trenutačno još nek u pripravi. Kako nas je informirala peljačica grupe Ana Škrapić-Timar, probe su jur začeli petrovski glumci i vježbaju se za šalni igrokaz u tri čini, pod naslovom „Žitak kot ringišpil“ iz pera žive autorice Štefice Fanjek iz Svetoga Ivana Zeline. Sam tekst iz hrvatskoga jezika je morala petroviska režiserka presaditi u petrovski dijalekat. Ana Škrapić-Timar kot glavna dirigentica petrovskih kazalištarcev se ufa da će nje teatristi moći jur premijeru ove komedije održati na kraju februara.

TURAN – Slično jezičnoj inicijativi u Gornjem Četaru, i u spomenutom selu je pokrenut jezični tečaj jur u novembru, pod peljanjem Ilone Fabić-Körösi. Trenutačno dvanajstimi se uču po hrvatski, tajedno dvure. Predsjednik mjesne Hrvatske manjinske samouprave Tamaš Ostrošić je rekao da je manjinsko tijelo priredilo za svoje Hrvate 17. decembra, u petak, adventski sastanak, pri kom su se predstavili gosti iz Kisege ki načinjaju medene kolače, a Helena Gerenčer-Devai i Ilona Fabić, odgojiteljice hrvatske grupe u samboteljskoj čuvarnici, su i s dicom izdjelale kolače. Tamburaši Koprive iz Petrovoga Sela su muzički pratili i kušanje soka (zelja s pažuljom), ganice i vina. Svi ki su došli, dobro su se zabavljali, a kako je nadalje rekao peljač turanskih Hrvatov, svaki misec jednoč se planira hrvatski večer u njevom klubu s različitim predavači i aktuelnosti. U subotu, 5. marcija, će se Hrvati najti pri fašenskoj fešti.

DARANJ – Udruga za javnu kulturu i uljepšavanje sela Daranja, tamošnja Mjesna i Hrvatska samouprava, u suorganizaciji s brojnim civilnim udrugama u mjestu, s namjerom stvaranja tradicije pozivaju na „Podravsku svinjokolju“ koja će se ustrojiti u tom naselju 12. veljače. Organizatori do 4. veljače ove godine očekuju prijave družina koje žele sudjelovati natjecanju. Opširnije na web-stranici naselja www.daranyakozseg.eoldal.hu ili na telefonu 06 30 9565 954. Natjecanje se ostvaruje potporom Ureda za poljoprivredu i regionalan razvoj, Saveza Rinya-Dráva, programa LEADADER, Mjesne i Hrvatske samouprave sela Daranja te brojnih civilnih udruga.

SAMBOTEL – Premijer Ugarske Viktor Orbán od 1. januara je imenovao širom naše države u svakoj županiji peljače Ureda Vlade. U Željeznoj županiji na tu

odgovornu funkciju je zašao Bertalan Harangozo, rodom iz Petrovoga Sela. Kako je rečeno, ti Uredi imaju zadaću da na lokalnoj razini ostvaruju i prakticiraju Vladinu

politiku. Bertalan Harangozo tako se mora otpovidati od svojega mandata u sambotelskoj skupštini, jer je na jesenski izbori izglasan za zastupnika u tom gradskom tijelu. Peljač Vladinog ureda u našoj županiji je rođen 1955. ljeta, diplomu je stekao na Ekonomskom fakultetu u Budimpešti, a u razdoblju 1990–1994 bio je donaćelnik grada Sambotela. U sljedećem ciklusu postao je dopredsjednik županijske skupštine. Od 1998. do 2002. je bio zastupnik željeznožupanijske skupštine i od toga zadnjega ljeta i član Kršćansko-demokratske narodne stranke. Od 2006. ljeta je postao predsjednik te partije u Željeznoj županiji. Trenutačno je i vodja Odjela za logistiku u sambotelskoj bolnici Markusovszky. Oženjen je, ima troje djece i redovno posjećuje svoje rodno Petrovo Selo.

KOLJNOF – Kako smo doznali od Petra Mogyorósi, peljača omladinskoga pokreta u Koljnofu, pod imenom Mladik, malo razočarano je primila koljnofska mladina odluku Hrvatskoga akademskoga kluba u Beču da pravo za organizaciju ovoljetne trodnevne manifestacije gradišćanskohrvatske mladine „39. Dana mladine“ je dostao Gerištof, a ne Koljnof. Naticanje su nutradali uz Gerištofce i Koljnofce još i Frakanavci. Petar Mogyorósi tvrdi da je njeva koncepcija za priredjenje Dana mladine bila dobra, a vjerojatno iz tih projektova će se nekoliko i samostalno organizirati još ovo ljeto u Koljnofu. „Žitak ide dalje, važno je našu mladinu i nadalje aktivizirati i skupadržati. Žao nam je jako da nam nije uspjelo donesti u Koljnof Dan mladine, jer svi znamo koju bi to motivaciju dalo za našu mladinu, aš nisam siguran da ćemo se moći za tri ljeta opet naticati za domaćina ove velike priredbe“ – je naglasio predsjednik Mladika.

SURDUKINJ – U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, u tom se naselju 19. veljače priređuje tradicionalan Hrvatski bal. Za balsko raspoloženje pobrinut će se Orkestar Orašje iz Vršende.

Okupljanja harkanjskih Hrvata

Kraj prosinca odlikovao je niz sadržaja u organizaciji Hrvatske samouprave grada Harkanja, kaže za Hrvatski glasnik njezina predsjednica Žuža Gregeš. Tako su se 23. prosinca okupili oko priredbe koju su nazvali Živi Betlehem. Priredba je počela u ranim prijednevnim satima u Harkanju ispred kipa Sv. Stjepana, a nastavljena misom na mađarskom jeziku u katoličkoj crkvi, kojoj je slijedio Božićni koncert kod betlehema uz nastup: Ženskoga pjevačkog zbora „August Šenoa“ iz Pečuha; Pjevačkoga zbora Njemačke samouprave grada Harkanja; KUD „Harka“ iz Harkanja te nastupom polaznika tamošnje Osnovne škole Pála Kitaibela. Druženje je nastavljeno i nakon koncerta uz toplo piće u gradskom domu kulture.

Gradonačelnik Belišća Zvonko Borić, dopredsjednica Hrvatske manjinske samouprave Harkanja Đurđa Radošnai Geošić i dekan župnik harkanjske rimokatoličke crkve, Hrvat porijeklom, Ladislav Ronta

Misu na hrvatskom jeziku predvodio je veliškovački župnik Božo Ljubičić

Tradicionalna je godišnja priredba harkanjske Hrvatske samouprave poslijebložično posvećenje vina i misa na hrvatskom jeziku u gradskoj rimokatoličkoj crkvi. Hrvati su vrsni vinogradari, tako i harkanjski Hrvati koji imaju svoje vinograde na obližnjim padinama uz judsku cestu, na šikloškome gorju... Tako su se Hrvati okupili 27. prosinca na misi koju je na hrvatskom jeziku služio dekan župnik Ladislav Ronta, koji mjesečno služi misu na hrvatskom jeziku u svojoj župi u harkanjskoj rimokatoličkoj crkvi, uza zbornu pratnju Crkvenoga zbora harkanjskih Hrvata, ili točnije Mješovitoga zbora Hrvata iz Harkanja. Nakon mise slijedilo je posvećenje mladoga vina, a potom druženje uz kolače i vinsku kapljicu na župnome dvoru. Novu godinu tamošnji Hrvati započinju već tradicionalno koncertom u mjesnoj rimokatoličkoj crkvi što ga Hrvatska samouprava grada Harkanj u suradnji s velečasnim Ladislavom Rontom organizira na blagdan Sveta tri kralja. Tako je bilo i ove godine, 6. siječnja. U harkanjskoj katoličkoj crkvi misu na hrvatskom jeziku predvodio je veliškovački župnik Božo Ljubičić, koji je pozvao harkanjskog župnika Ladislava Rontu (koji služi mjesečne mise na hrvatskom jeziku u svojoj župi) u posjet Belišću i prigradskom Veliškovcu. Misi je slijedio Koncert crkvenoga zbora „Mir“. Kako kaže za Hrvatski glasnik predsjednica Hrvatske samouprave Žuža Gregeš, pozvali su predstavnike grada Belišća, na čelu s gradonačelnikom Zvonkom Borićem da na blagdan Sveta tri kralja budu gosti na tradicionalnome

godišnjem druženju Hrvata iz Mađarske i Hrvatske. Belišće ima izvrsnu prekograničnu suradnju s gradom Brenom i načelnikom Stipom Oršokićem mladim te sa selom Kašadom, ističe gradonačelnik Borić, dodavši kako se raduje proširenju suradnje i na grad Harkanj i Hrvate koji žive u njemu. Gostima je na kraju prekrasnog koncerta, kojem je nazočila i generalna konzulica Ljiljana Pancirov, toplim riječima zahvalila dopredsjednici Hrvatske manjinske samouprave Đurđa Radošnai Geošić.

Crkveno pjevačko društvo „Mir“ već 20 godina u Belišću okuplja mlade željne pjesme i zdravoga druženja, pjeva na nedjeljnim misama u 11 sati, a prati i gotovo sva velika slavlja i u župi i u samome gradu Belišću. Svake godine sudjeluje na nekom od natjecanja pjevačkih zborova u Hrvatskoj. U posljednjih deset godina zbor je na različitim natjecanjima i u različitim kategorijama (kao ženski i mješoviti zbor) osvojio 12 zlatnih, šest srebrnih i dvije brončane plakete. Zbor je dosada gostovao ili pribivao na natjecanjima u Austriji, Njemačkoj, Italiji, Mađarskoj, Sloveniji, Francuskoj i Češkoj. Zbor se već godinama financira iz proračuna grada Belišća, Osječko-baranjske županije, Ministarstva kulture RH, Nadbiskupije đakovačko-osječke, grada Valpova te raznih pokrovitelja i darovatelja među kojima valja izdvojiti Belišće d. d. i tvrtku Harburg Freudenberg. Zborom od osnutka ravna Želimir Sušić, a korepetitorica zbora je Valentina Gyerek.

IMAŠ LI OMILJENO GODIŠNJE DOBA?

Voliš li proljeće, ljeto, jesen ili zimu, odaje tvoju osobinu.

Proljeće: razigranost, optimizam, prijateljstvo

Vrlo si vesela osoba, voliš stvarati nova prijateljstva. Optimizam u svakoj situaciji je ono što tebe opisuje. U svemu ćeš naći nešto dobro. Inspiriraš ljude i daješ im nadu. Uvijek si otvoren/a za nove ideje, a sanjaš o savršenoj budućnosti. Uživaš biti u prirodi.

Ljeto: zabava, flert, otvorenost

Ti si osoba koja obožava provoditi vrijeme na otvorenome. Imaš li slobodnoga vremena, provodiš ga u druženju s prijateljima. Topla si osoba i voliš se zabavljati. Osobe suprotnoga spola će te prihvatiti kao otvorenu i osobu koja voli udvaranje. Mrziš biti sam/a i uvijek imaš neko društvo pokraj sebe.

Jesen: kreativnost, smirenost, upornost

Vrlo si smirena osoba, okrenuta sebi. Vjerojatno si poznat/a po svojoj kreativnosti i nadasnosti za umjetnost. Točno znaš što želiš postići u životu i uporno radiš na ostvarenju svog cilja.

Katkad si preosjetljiv/a i preozbiljno shvaćaš kritike upućene na tvoj račun. Uvijek znaš procijeniti trebaš li nešto napraviti ili je bolje pustiti to na miru.

Zima: inteligencija, pažljivost, omiljenost

Ti si vrlo inteligentna osoba koja je omiljena u društvu. Nisi otvoren/a i treba ti mnogo vremena za sklapanje novih prijateljstava. Voliš vrijeme provoditi u svojoj toploj kući čitajući neku izvrsnu knjigu. Voliš i druženja sa tek nekoliko bliskih prijatelja. Ne bojiš se problema i sa svakim se možeš suočiti i riješiti ga. Vrlo si pažljiv/a i život shvaćaš vrlo ozbiljno.

Kronike iz Narnije: Plovidba broda Zorogaza

Nakon „Lava, vještice i ormara” te „Kraljevića Kaspijana” ekranizirana je i „Kronika iz Narnije: Plovidba broda Zorogaza”. Svjetska premijera filma nove Kronike iz Narnije bila je u prosincu 2010.

Velebna pustolovina „Plovidba broda Zorogaza” treća je od sedam knjiga serije „Kronike iz Narnije”. Objavljena je 1952. godine, a događaji opisani u knjizi zbivaju se otprilike tri narnijske godine nakon prethodne priče o kraljeviću Kaspijanu. Premda je prva Lewisova knjiga *Lav, vještica i ormar* možda najpoznatija i najomiljenija, mnogi obožavatelji Lewisovih priča „Plovidbu broda Zorogaza” smatraju najboljim od sedam romana serijala. U novom filmu platno odjednom neobjašnjivo oživi, voda iz slike preplavi sobu, potopi troje tinejdžera i prebaci ih u Istočno narnijsko more. Tamo ih spašava kralj **Kaspijan** i posada broda Zorogaza, istog onog koji je bio naslikan na platnu. Edmund i Lucy oduševljeni su povratkom u zemlju kojom su nekoć vladali, no Edmund, novak u ovome svijetu, ne dijeli njihov zanos. Trio uskoro doznaje razlog Kaspijanova putovanja na istok: mora ispuniti obećanje i pronaći sedam lordova Telmara, najboljih prijatelja njegova ubijena oca. Putovanje ih odvodi na pet otoka prepunih opasnosti i uzbuđenja, koji kriju zavodljive tajne. Kaspijan i njegovi ljudi otkrivaju zlu zelenu maglicu koja otima ljudima tijela i duše. Mudri stari čarobnjak Coriakin objašnjava Kaspijanu i Pevensiesima da moraju pronaći sedam lordova i povratiti mačeve koje im je darovao Aslan kako bi prekinuli smrtonosnu čaroliju. Kad okupe sve mačeve i polože ih na Aslanov stol, dobit će snagu da poraze maglicu i vješticu.

Ako ne sjedine svih sedam mačeva, Narnija će biti uništena. Zadatak je krajnje opasan jer moraju ploviti divljim morima i savladati mnoge opasnosti. Na tom će sudbonosnom putovanju biti stavljena na kušnju njihova hrabrost i uvjerenja, ono će im promijeniti život te ih dovesti do samoga kraja svijeta...

PEČUH – U Domu omladine zadnji je petak u mjesecu plesačnica. Sukladno tradiciji nastavljaju se dakle plesačnice Tanaca i u 2011. godini. Sljedeća plesačnica bit će 28. siječnja s Orkestrom Vizina, a plesove će podučavati Vesna Velin.

ERČIN – Na poticaj tamošnje Hrvatske manjinske samouprave, u suradnji s gradskom samoupravom, izrađene su majice s dvojezičnim natpisom, koje uključuju i boje hrvatske trobojnice, za 32 malih nogometaša, i to kao poklon u posljednjem mjesecu prošle godine. Članovi 3. dobne skupine Erčinskoga športskog kluba većinom su hrvatskoga podrijetla, koji će tako s ponosom igrati nogomet na idućim susretima.

SERDAHEL, GORIČAN – Ribolovno društvo Partizan iz Serdahela i Športsko ribolovno društvo Smuđ iz Goričana već više od petnaest godina dobro surađuju. Međusobno se pozivaju na natjecanja, a na godišnjim skupštinama razmjenjuju iskustva o novim tehnikama, o organizacijskim teškoćama, te o daljnjem načinu suradnje. Predstavnici serdahelske organizacije Stjepan Turul, tajnik, i Zoltan Markan, član predsjedništva, 8. siječnja nazočili su na skupštini goričanske organizacije. Predsjednik ŠRD Smuđa Vlado Gudlin i predstavnici serdahelske organizacije ponovno su potvrdili želju za daljnjom suradnjom.

ČAKOVEC – U organizaciji Međimurske županije, u tom je gradu 9. siječnja održan dvodnevni znanstveni skup u povodu Spomen-dana oslobođenja Međimurja od mađarske okupacije. To je znak sjećanja na događaj od 9. siječnja 1919. godine kada je na Narodnoj skupštini donesena Rezolucija o odcjepljenju od mađarske države. Uz prigodnu svečanost, znanstveni skup pod nazivom „Pomurje 1914–1920” organiziralo je Povijesno društvo Međimurske županije. Na njemu su devedeset i dvije godine nakon završetka Prvoga svjetskog rata prvi put povjesničari iz Hrvatske, Slovenije i Mađarske progovorili o događajima koji su kao posljedicu imali ujedinjenje Međimurja i Prekmurja s matičnim zemljama.

NOVA GRADIŠKA – Na poziv KUD-a Trenk iz Nove Gradiške, 11. je prosinca velika skupina KUD-a Marica iz Salante gostovala u tome gradu u sklopu proslave Dana grada i Župe Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije. KUD Trenk je već bio gost u Salanti prije dvije godine, na poziv Hrvatske manjinske samouprave, te je sad došlo do uzvraćanja posjeta. Na put, osim čelnika i plesača KUD-a Marica (pojačani s nekoliko momaka iz KUD-a Tanac) i pratećeg Orkestra Vizin, otputovali su i članovi novoizabrane Hrvatske manjinske samouprave. Plesači su se predstavili dva puta: jednom na adventskom vašaru, a jednom u mjesnom domu kulture u sklopu dvosatnoga programa, gdje su nastupile sve sekcije KUD-a Trenk (kazališna, plesачka, pjevačka i tamburaška), te gosti, Udruga «Češka beseda» Prekopakra, društvo koje okuplja češku manjinu. «Maričini» plesači izveli su bošnjačke plesove iz okolice Pečuha i bunjevačke plesove iz Bačke. Nakon programa slijedilo je druženje sve do kasno u noć, kada su gosti iz Mađarske trebali krenuti kući, ali u nadi da će se ovaj susret ponoviti.

V. Velin

Susret gradišćanskih, međimurskih i pomurskih nogometaša

Serdahelsko kulturno i športsko društvo mnogim mještanima nudi mogućnost za rekreativni šport. Redovito organizira treninge i natjecanja u stolnom tenisu u malom nogometu, a za žene gimnastiku. Društvo na čelu s predsjednikom Arpadom Kolmanom potpisalo je sporazum o suradnji s mjesnom školom, i tako ustanova nudi teren za športske aktivnosti, a civilno društvo potpomaže školske priredbe. Športska organizacija dobro surađuje s dvjema hrvatskim naseljima, Petrovom Selom iz Gradišća i Novakovcem iz Međimurja. Pred kraj prošle godine s prijateljskim športskim momčadima organizirala je mali turnir za ljubitelje malog nogometa Serdahelaca, Petrovoselaca i Novakovčana.

Mali nogomet u Serdahelu ima već dugu tradiciju, više od trideset godina. U mjestu 1976. g. izgrađena je športska dvorana pokraj školske ustanove i otada je osiguran teren i za vrijeme loših vremenskih prilika. Premda dvorana nema teren veličine službenoga športskog terena, ipak daje mogućnost za razgibavanje. U osamdesetim godinama prošloga stoljeća nastavnik Stjepan Turul, koji je ljubitelj rekreativnog športa, okupio je momčad iz okolice za mali nogomet i tako je započela povijest malog nogometa u mjestu, otada redovito svakog ponedjeljka se okupljaju i igraju. Ima onih koji od samih početaka igraju, a sastav mladih se mijenja, netko dovede i svoju djecu pa tako skupa igraju razni naraštaji.

U prosincu 2010. g. organizirani nogometni turnir odigran je u novoj športskoj dvorani u Keresturu, gdje je pravi teren za mali nogomet, a nakon odigranih utakmica druženje se nastavljalo u Serdahelu. Nadmetale su se četiri momčadi, dvije iz Serdahela, jedna iz Petrovoga Sela i jedna iz Novakovca. Zanimljivo da je do dobre suradnje športaša došlo preko bračnih veza, Serdahelkinja Dora Hanš udala se u Petrovo Selo, a Serdahelkinja Erika Ribarić u Novakovec. Njihovi su se muževi brzo sprijateljili sa Serdahelcima i kao ljubitelji nogometa brzo su pronašli zajednički jezik. Druženju se raduju svi jer od dobrog športa i druženja nema boljega, kako je rekao i za naš tjednik serdahelski nogometaš Čaba Doboš pošto je pobijedila njegova momčad:

– Za mene nije važan rezultat, nego za kretanje i druženje, no to ne znači da igru ne

Vesela petrovoselska momčad ne mari za dobivene golove

švaćamo ozbiljno. S ovim ekipama već nekoliko godina surađujemo i godišnje više puta se sastanemo. Nekoć sam bio igrač u raznim nogometnim klubovima okolnih sela, ali sam se ozlijedio, pa već nisam mogao dalje igrati. Ovaj rekreativni šport za mene je vrlo dobar, volim sve vrste športova. Kada imam vremena, igram i stolni tenis, a član sam i plesne skupine u Sumartonu – kazao je g. Doboš.

Za suradnju s Petrovoselcima zaslužan je Peter Geošić, suprug Dore Hanš, koji već nekoliko godina organizira malu momčad za nogomet u svome rodnom selu. Andraš Juranović, Peter Geošić, Atila Gyöngyösi, Štefan Garamvölgyi, Balaž Škrapić, Zoltan Jani, Čaba Vagner i nakon dobivenih golova ostali su veseli jer kažu da se uvijek dobro osjećaju u Serdahelu.

Beta

Nakon športa slijedi druženje

Racko prelo u Dušniku 19–29. siječnja

U znaku očuvanja i njegovanja tradicije – Hrvatski dan 28. siječnja

U suorganizaciji samouprave naselja i mjesne Hrvatske samouprave, na čelu s načelnikom Petrom Palotajem i predsjednicom Hrvatske samouprave Matijom Mandić Goher, od 19. do 29. siječnja u Dušniku se održava Racko prelo. Radi oživljavanja nekadašnje tradicije i u nastojanju da osiguraju sadržajne zimske večeri za mještane i goste, Dušnočani se gotovo svake večeri okupljaju u mjesnom domu kulture uz prikazivanje svojih običaja, prikaz tradicijskih predmeta i njihove uporabe. U programu sudjeluju hrvatska i mađarska kulturna društva svih naraštaja, od djece do najstarijih.

Iako će, kako ističu organizatori, ovogodišnje prelo biti dan kraće, cilj je povratak prvotnim zamislima, što znači većem broju radionica koje će biti obogaćene izložbama i predstavljanjem, izradom tradicijskih rukotvorina uživo. Među popratnim sadržajima raspravljat će se o izgradnji buduće seoske zavičajne kuće, a svaki put jedan od seoskih vijećnika bit će pokroviteljem dana. Okupljanje je navedenih dana od 17, a prigodni program oko 18 sati.

Sadržajni programi za djecu, odrasle i narodnosti

Prvoga dana, koji je bio posvećen djeci, u srijedu, 19. siječnja, desetodnevno prelo otvorio je parlamentarni zastupnik, ujedno i dopredsjednik Vlade dr. Zsolt Semjén, koji je već više puta gostovao na dušnočkome prelu, a roditelji su svoje gostoprimstvo iskazali pripremanjem omiljenih palačinki. U četvrtak, 20. siječnja, priređen je Narodnosni dan u okviru kojega su nastupili Pjevački zbor „Ružice“ pod okriljem Hrvatske samouprave grada Kalače, Hrvatska kulturna grupa „Vodenica“ iz Bačina, Izvorni pjevački zbor iz Dušnoka, čije su članice sudionike i goste pogostile „gužvarom“ i pogačicama.

Pokroviteljica dana bila je seoska zastupnica Ágnes Szegedi. Petak, 21. siječnja, posvećen je odraslima, a članice izvorne pjevačke skupine pekale su „fanaka“ i drugih slastica. Kao i u svim naseljima, u subotu u Dušniku je priređena pokladna zabava pod nazivom Racko prelo, koje je upriličeno u Čardi „Leneš“. Goste je i ove godine zabavljao Orkestar „Zora“ iz Tukulje pod vodstvom Krunoslava Kiće Agatića. U prigodnom programu nastupila je dušnočka Omladinska plesna grupa „Dušenici“, a nije izostalo ni tradicionalno natjecanje u krunjenju kukuruza. Srijeda, 26. siječnja, posvećena je polaznicima vrtića i učenicima, koji su prikazali prigodni program na hrvatskom i mađarskom jeziku, a za sve njih ustrojene su razne zanimljive stručne radionice i igraonica. Četvrtak, 27. siječnja, posvećen je očuvanju tradicije, a završen plesnom zabavom. Među popratnim sadržajima organiziran je i forum o uzgoju i prodaji pataka u Dušniku, uza sudjelovanje mjesnih poduzetnika.

Hrvatski dan u petak, 28. siječnja

Kao što je već postalo tradicijom, u okviru desetodnevne priredbe – u petak, 28. siječnja – priredit će se Hrvatski dan pod supokroviteljstvom seoskog vijećnika dr. Istvána Bajusza i predsjednice Hrvatske samouprave Matije Mandić Goher. Već po običaju, na otvorenom ispred doma kulture, s početkom u 9 sati priređuje se tradicijsko kolinje Dušnočana i njihovih gostiju iz Vodinaca. Tom se prigodom očekuje izaslanstvo prijateljskog naselja iz Hrvatske, čiji će predstavnici praviti slavonske kobasice i kulen. Popodne od 17 odnosno 18 sati priređuje se prigodni kulturni program u kojem nastupaju: Dječja plesna grupa „Dušenici“, pjevački duet Silvija Varga i Estera Pap Bolvari. Izvođače će pratiti

Orkestar „Zabavna industrija“, koji će se i u nastavku večeri pobrinuti za dobro raspoloženje. Za večeru se priprema kolinjska večera i sarma. Svojim nazočenjem Hrvatski će dan uveličati predsjednik HDS-a Mišo Hepp, generalna konzulica Ljiljana Pancirov, načelnik Vodinaca Franjo Japelj i zastupnik Europskog parlamenta Zoltán Bagó.

Dan mladeži

Posljednji dan, 29. siječnja, dan je mladeži, uza sadržajne kulturne i zabavne programe, koji će se završiti disko-zabavom.

Popratni sadržaji

Među popratnim sadržajima, tijekom desetodnevne priredbe organizatori ističu izložbu rukotvorina, postav skupine dušnočkih samouki umjetnika, odnosno obrtnika i Nandora Franka, a svaki dan pripremat će se razna tradicijska jela, slastice i peciva.

S. B.

KOPRIVNICA – Vodeći partner projekta STRDA Regionalna razvojna agencija južnog Zadunavlja iz Mađarske i projektni partneri PORA Razvojna agencija Podravine i Prigorja, Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje d. o. o. te Agencija za regionalni razvoj Virovitičko-podravne županije VIDRA iz Hrvatske 20. siječnja, u Hotelu Podravina priredili su Završnu konferenciju projekta CROST II s naslovom Stručna radionica za mogućnosti otkrivanja prekograničnog razvoja obrazovanja. Tema konferencije su bile: Iskustva drugoga natjecateljskog kruga IPA CBS prekograničnog programa Mađarska–Hrvatska; Pregled provedbe projekta CROST II; Obrazovanje-naobrazba: susreti stručnih radionica i daljnji razvoj projekta; Razvoj malih i srednjih poduzetništva; Zdravstvo i socijalna skrb; Zaštita okoliša; Turizam. Izlagači su bili predstavnici Regionalne razvojne agencije južnog Zadunavlja, Razvojne agencije Podravine i Prigorja PORA, Regionalne razvojne agencije Slavonije i Baranje d. o. o. te Agencije za regionalni razvoj Virovitičko-podravne županije VIDRA. Projekt CROST II pokrenut je 1. siječnja 2010. godine, pod vodstvom i koordinacijom mađarske Regionalne razvojne agencije južnog Zadunavlja, u suradnji sa šest prekograničnih županija u Hrvatskoj. Organizirano je šesnaest susreta u osam radnih skupina, u okvirima kojih se raspravljalo o dvadeset i pet projektnih prijedloga. Na narečenim susretima nazočilo je više od dvjesto osoba.

Tražimo suradnika
**EKONOMISTA, TRGOVCA
JUNIORA**

za veliko poduzeće koje ima
odlučujuću ulogu u
energetskom sektoru,
sa sjedištem u Budimpešti

Zadaci:

- Sudjelovanje u izradi energetske bilance
- Kratkoročna trgovina električnom energijom i prekograničnim prijenosom električne energije
- Izrada potrošačkih cijena
- Upravljanje računima veletrgovine
- Praćenje tržišta

Usluga davanja podataka

Očekujemo:

- HRVATSKO ili HRVATSKO-MAĐARSKO državljanstvo
- visoko stručno obrazovanje iz ekonomije ili trgovine
- aktivno znanje mađarskog i engleskog jezika
- 1–2 godine iskustva ponajprije na polju prodaje
- Znanje i upravljanje MS Officeom
- Istaknuta sposobnost komunikacije i uspostavljanja kontakata
- Istaknuta sposobnost organiziranja, analiziranja i preciznost
- Samostalan rad

Očekujemo javljanje i svježe diplomiranih osoba.

Molimo životopise na engleskom i mađarskom jeziku na e-mail adresu:

nikli@hrcom.hu – Nikli Hajnalka
HR-COM Szervezetfejlesztési és Vezetői
Tanácsadó Kft. H-1012 Budapest,
Logodi utca 34/b. Tel.: +36.1.801.8888

Naručite po iznimno povoljnoj cijeni

Po cijeni od 6 200 forinti udžbenike za srednji stupanj hrvatskoga jezika možete naručiti u Nefitnom poduzeće za kulturnu, informativnu i izdavaču djelatnost Croatia (1065 Budapest, Nagymező utca 68). Telefon/faks: 36-1-269-2811; e-mail: croatica@croatica.hu www.croatica.hu,

Objavljeni natječaji NCA za 2011. g.

Raspisani su prvi natječaji Nacionalnoga civilnog osnovnog programa za potpomaganje funkcioniranja civilnih organizacija u 2011. godini.

U Nacionalnome civilnom osnovnom programu NCA od 1. siječnja 2011. g. novi je organ upravljanja Fond za upravljanje Sándor Wekerle, koji je prema odlukama svojih kolegija objavio natječaj za podupiranje djelatnosti odnosno stručnih programa civilnih organizacija. Ubuduće će Fond za upravljanje pripremiti i provesti natječaje vezane za razvoj vjerskog, nacionalnog, manjinskog, civilnog i društvenog života. Objava natječaja dostupna je na web-stranicama: www.wekerle.gov.hu, www.nca.hu.

CRIKVENICA – Ovogodišnjoj tradicionalnoj Zimskoj školi folkloru koja se održava u organizaciji Hrvatske matice iseljenika, a ove je godine bila održana od 3. do 14. siječnja, sudjelovao je i jedan polaznik iz Mađarske. Bio je to Marko Jerant, student iz Pečuha, član KUD-a Baranja. Marku je to bilo šesto sudjelovanje na Školi folkloru u organizaciji Hrvatske matice iseljenika, a sudjelovao je radionicama sviranja. Naime on svira bisernicu i bugariju iako je sada u ulozi plesača KUD-a Baranja, ali je svirao kao učenik tijekom 12 godina školovanja u sastavu svoje škole Miroslava Krležu u Pečuhu, te svira u Orkestru Baranja. Ove je godine tema škole bila Jadranska zona, a sviranje su podučavali Stjepan Fortuna i Dražen Šoljić.

VELIKO PRELO
29. SIJEČNJA 2011. U BAJI

U Restoranu KG-MENÜ
u 19 sati
(Baja, Szentjános u. 3)

GOST VEČERI:
ZVONKO BOGDAN

CIJENA ULAZNICE:
2.000,- Ft.

ZAPLEŠIMO NA GLAZBU

Orkestra „ČABAR“

Tamburaškog sastava „BAČKA“

Organizator: HRVATSKA MANJINSKA SAMOUPRAVA BAJE
Sponzori: SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ
HRVATSKA SAMOUPRAVA BAČKO-KIŠKUNSKJE ŽUPANIJE • CROATICA D.O.O.

POZIVNICA

Igrokazačko društvo Hrvatskoga Židana Vas
srdačno poziva na premijeru ljetosnih
šalnih igrokazov

Joško Weidinger:
„Maskenbal“,
„Nevidljivi metulji“
i „Ženit, udavat! - Ča je to?“

Ovom priredbom se spomenemo na Joška Weidingera.
Petar Tyran (Hrvatske Novine) će govoriti o J. Weidingeru i njegovom književnom djelovanju.
Naš program čedu obogatiti igrokazači iz Petrovoga Sela

Mjesto:
Kulturni dom - Hrvatski Židan
Vrime: **29. januara 2011. 19:00**
Ulaznica: 500 Ft

Svakoga srdačno čekamo!